

‘Gezonde bodem is samenspel van dingen’

Aardbeienteler Peter van Noordenburg wijkt nogal af van ‘de standaard’ in de aardbeienteelt. Zijn ogen zijn continu gericht op wat er in de bodem gebeurt. Al jaren achtereen doet hij er veel voor om de bodem zo gezond mogelijk te maken. En hij plukt daar letterlijk de vruchten van. Hij gebruikt minder gewasbeschermingsmiddelen en minder meststoffen én haalt ook nog eens producties waarvan anderen zeggen dat dit onmogelijk is.

Kijken, voelen en ruiken aan de grond, dat zouden telers meer moeten doen, meent Peter van Noordenburg. Hij loopt over het erf en verontschuldigd zich voor wat rommel op het erf; de wachtbedplanten zijn net gerooid. Maar in de kantine ziet er piekfijn uit. Aan een memo bord hangen geplasticificeerde A4-tjes; hygiëneregels, bedrijfsregels en een fotoreportage met daarop hoe handen het beste gewassen kunnen worden. Twee fotocollages verbeelden de geschiedenis. De ouders van Peter komen uit Gelderland, het plaatsje Elst en hadden daar al een vollegrondsbetrijf met aardbeien. Peter nam het bedrijf over, maar even daarna moest het bedrijf wijken voor de Betuwe lijn. Zijn oog viel op een perceel grond van 15 hectare in het Brabantse Stevensbeek. Daar teelt hij nu alweer 18 jaar. Door de stap van de klei naar de lichtere zandgrond ging hij naar eenjarige teelten in plaats van tweejarige. En met de bouw van een kleine kas, kon hij die ene vaste medewerker van destijds langer werk bieden. Telen veel aardbeientelers

Elsanta, Van Noordenburg teelt zowel in de vroege, midden als in de late teelt Sonata. In die laatste twee teelten durft hij het wel aan om de

ietwat ‘zachte’ Sonata te telen. “En een goed mineralenbeleid geeft een stevige vrucht”, is zijn overtuiging. Dit jaar teelde hij ook Jive en gaat dit

ras komend jaar in een vroege teelt zetten. Dat is geen sprong in het diepe. Op het bedrijf van Van Noordenburg worden immers al acht jaar de rassen-

proeven van Fresh Forward gedaan. “Ik zie de productiecijfers van Jive gedurende het jaar. In de vroege teelt geeft Jive ongeveer 1,8 tot 2 kilo per

plant.” Op zijn land staan elk jaar een groot aantal zaailingen, tweedejaars en derdejaars veldjes met nieuwe rassen. Van Noordenburg verzorgt alle gewaswerkzaamheden voor de rassenproeven en houdt zaken bij als oogsttellingen en de weegcijfers. Ook stuurt hij van veelbelovende aardbeirassen de aardbeien op naar het smaakpanel in Bleiswijk.

Bovenop en in de bodem

“De bodem is de basis van een gezonde plant. Een gezonde plant groeit makkelijker en is weerbaarder tegen ziekten en plagen en levert ook weer voedingsstoffen aan de bodem.” Van Noordenburg haalt daarom al jaren veel uit de kast om de bodem gezond te maken. “Het is een samenspel van dingen die ik onderneem”, legt hij uit. Het komt er op neer dat hij dagelijks bovenop en in de bodem zit. “Minimaal twee uur per week ben ik aan het kijken, ruiken en voelen. Ik graaf profielkuilen, prik met prikstok, kijk naar de wortelontwikkeling en doe heuptesten. En ik analyseer veel.” Hij heeft al 16 jaar de

ploeg in de schuur staan. “Wormen ploegen net zo hard. En die laten de humus en het bodemleven in de toplaag in tact.” Chemische grondontsmetting is ook al weer 16 jaar geleden. Wat doet hij er allemaal voor om de grond gezond te krijgen? Voor het planten en tijdens de teelt past hij natuurlijke mineralen toe. Op die manier krijgt hij met een rijk bodemleven, bacteriën en schimmels de natuurlijke mineralen die in de bodem zitten los en beschikbaar voor de plant. Zo brengt Van Noordenburg consequent voor elke buitenplanting de Orgapower Biostimulator kernmix aan op zijn plantvakken, deze is verrijkt met Trichoderma. Zo komt er een overdaad aan goede schimmels in de grond. “Overal waar goede bacteriën en schimmels zitten, kunnen geen slechte zitten.” Hij gebruikt één kuub van deze Orgapower Biostimulator kernmix op 100 kuub compost en dit wordt volvelds over het land gestrooid. Ook in de kas wordt deze verrijkte kernmix gebruikt. In de herfst strooit Van Noordenburg 20 tot 25 kuub per hectare van de uitgerijpte één jaar oude groenkeurcompost van Orgapower op de grond. Het grote voordeel van dit soort stabiele compost is dat het geen zuurstof verbruikt en vol zit met mineralen en sporelementen die beschikbaar zijn voor de plant. In de herfst zaait hij groenbemester en spuit die doodt met een herbicide. “We ploegen de afgestorven planten niet onder. Dat is zonde van de structuur, we planten er gewoon doorheen.” Elke twee jaar laat de kweker door HortiNova een bioscan van de bodem maken. Die wijst uit wat er in de bodem zit en waar een tekort of overmaat van is. Tijdens de teelt, stuurt hij bij naar behoefte van de plant. De teler voert elke 14 dagen in elke teelt bladmonsters

Moeilijk

Van Noordenburg zegt een van de weinige aardbeientelers te zijn die echt werk maakt van de wil om met minder gewasbeschermingsmiddelen te werken. Een gezonde bodem legt

ook daar weer de basis voor. Zijn middelengebruik ligt al zo’n negen jaar extreem laag. Vlaming, zijn toeleverancier in middelen, krijgt geregeld van andere aardbeientelers te horen dat het moeilijk aardbeien te telen is met wat Van Noordenburg verbruikt. Daarbij moet wel gezegd worden dat de teler een gesloten bedrijf heeft; hij koopt bij plantenkwekerij Neessen stek in voor de vermeerdering en koopt geen plantmateriaal. In de wachtbedplanten hanteert de teler een zeer lage tolerantie van luis en spint. “Bij 5 luizen, en vaak al bij minder, spuit ik. Want de drie hectare wachtbeddenteelt is straks tien hectare productieteelt.” Hij spuit curatief wanneer de weersomstandigheden gunstig zijn voor spint en luis of hij weet heeft van een vlucht van de beestjes. Andere aardbeientelers die ook vermeerderen, zijn ook scherp op ziekten en plagen in de wachtbeddenteelt. Zij zitten echter vaak met meerdere aardbeientelers in een gebied. Daar is dus de infectiedruk hoger. Dan gaan telers meer naar elkaar kijken. “Springt de buurman op de trekker om te spuiten, dan heeft de andere hem al op z’n minst gestart.”

‘Phytophthora cactorum zit tussen de oren’

Tegen Phytophthora cactorum spuit de kweker in de opkweek van tray- en wachtbedplanten maar twee keer; één keer voor het stekken en direct erna. De meesten spuiten bijna elke 14 dagen tegen stengelbasisrot. “Phytophthora cactorum zit tussen de oren en niet in de plant”, aldus Van Noordenburg. Hij denkt dat een verdichte grond, dus een

bodem met weinig zuurstof de ziekte veroorzaakt. Uit principe wil de teler ook niet vaker dan twee keer spuiten tegen Phytophthora cactorum. Hij heeft liever dat de geïnfecteerde plant uitvalt op zijn vermeerderingsveld dan

grijpen, kijkt de kweker ook altijd goed naar de natuur en het weer. “Vliegen de zwaluwen heel hoog, dan is er een hoog luchtdrukgebied en is er meer kans op infectie van meeldauw. En oostenwind is droge wind. En dat geeft minder kans op Botrytis.” Doordat de bodem steeds rijker wordt, ziet Van Noordenburg een stijgende lijn in de opbrengsten, terwijl de kosten van de gewasbescherming ongeveer gelijk blijven. “Daarbij moet je wel bedenken dat we op het bedrijf steeds minder middelen gebruiken, maar ondertussen worden de middelen duurder.”

Productie

Net als dat andere aardbeientelers de lage hoeveelheid middelengebruik van Van Noordenburg niet geloofwaardig vinden, trekken ze ook geregeld productiegegevens in twijfel. De productie varieert natuurlijk per jaar, maar vaak haalt Van Noordenburg ten opzichte van andere telers altijd een productie die ver boven het gemiddelde ligt. Dit jaar oogstte hij 22.000 kilo per hectare in de wachtbeddenteelt en vorig jaar was dit 27.000 kilo per hectare. In de normale teelt haalt hij tussen de 34.000 tot 37.000 kilo per hectare. Dit jaar komt hij in de kasteelt uit op 12,5 kilo voor twee teelten. In de stellingenteelt zat hij dit jaar op 35.000 kilo per ha. Dit zijn dan ook nog de productiecijfers voor wat hij klasse I noemt. “Bij mij is alles onder de 27 mm een klasse II aardbei. Normaal is onder de 22 mm een klasse II aardbei. Omdat ik de klassen zo indeel, heb ik hierdoor 3 procent uitval. Met de echte kleintjes en de rotte en misvormde vruchten erbij komt er nog ongeveer 1,3 procent uitval bij.” Peters’ ambitie is om ooit zonder te hoeven corrigeren met chemische middelen biologische aardbeien te telen. “Tot nu toe blijf ik corrigeren, want voor mij staat het economische resultaat voorop.” Helemaal geen chemie is nog net een stapje te ver. Maar het gaat hem eens lukken, zo zegt hij stellig. “Ik denk dat ik tussen nu en twintig jaar het telen van biologische aardbeien voor elkaar krijg.”

Bedrijf: Aardbeienkwekerij Van Noordenburg

Waar: Stevensbeek

Wie: Peter en Annelies van Noordenburg

Areaal: 3000 m² glas, 1,2 ha met teelt op 20 stellingen, 8 ha productieteelt in de grond, 3 ha voor de opkweek van het plantmateriaal en 2,5 hectare rassenproeven voor Fresh Forward. De teler koopt stek in en vermeerdert voor alle teelten alles zelf.

Rassen: In de vollegrond teelt hij het overgrote deel Sonata en een beetje Jive. Op stellingen teelt hij het voorjaar Sonata en in de herfst Elsanta. In de kas staat Elsanta.

Personeel: Op het bedrijf werkt een vaste club Polen. Die zijn gehuisvest op het bedrijf.

Afzet: Sinds dit jaar doet Van Noordenburg zelf de afzet. Voorheen zat hij bij een afzetorganisatie. Ongeveer 20 procent van de aardbeien gaat naar lokale afnemers zoals bakkers, en regionale supermarkten zoals de Coop. Ongeveer 80 procent gaat naar groothandelsmarkten in Duitsland.